

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 7. februar 2011

TALE TIL SAMRÅD DEN 9. FEBRUAR 2011 I
FØDEVAREUDVALGET

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål AH:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan det kan gå til, at Danmark i 2010 bliver nødt til at returnere 80 mio. kr. til EU, som Danmark havde fået til støtte til miljøtiltag i landbruget.”

Spørgsmål AI:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan ministeren vil sikre, at Danmark ikke også i 2011 bliver nødt til at sende 80 mio. kr. tilbage til EU, som Danmark har fået til støtte til miljøtiltag i landbruget.”

Talepunkt

Indledning

- Fødevareudvalget har indkaldt mig for at besvare to spørgsmål. Spørgsmål AH angående hvordan det kan gå til, at Danmark i 2010 bliver nødt til at returnere 80 mio. kr. til EU som Danmark havde fået til støtte til miljøtiltag i landbruget.
- Og spørgsmål AI angående hvordan jeg vil sikre, at Danmark ikke også i 2011 bliver nødt til at sende 80 mio. kr. tilbage til EU, som Danmark har fået til støtte til miljøtiltag i landbruget.
- Da de to spørgsmål i sagens natur hænger tæt sammen vil jeg besvare dem samlet.
- Først til spørgsmål AH.

AH: art. 68 generelt

- Med Sundhedstjekket i 2009 fik EU's medlemsstater mulighed for at anvende ubrugt direkte landbrugsstøtte til f.eks. miljøvenlige tilskudsordninger. Dette skete gennem etableringen af det såkaldte art. 68 program.
- Inden 2010 blev de uforbrugte midler ført direkte tilbage til EU's budget, uden medlemsstaterne fik mulighed for at bruge dem.
- Det var en mulighed, som regeringen arbejdede hårdt for at opnå i forbindelse med Sundhedstjekket.
- Jeg er således først og fremmest glad for, at det overhovedet er blevet muligt at anvende den uforbrugte direkte støtte til gavn for miljøet. I 2010 har det givet os godt 40.000 ha. miljø-, klima- og naturvenligt landbrug.
- Det er en forordningsbestemt præmis for art. 68-programmet, at de tilskudsordninger, som udbydes herunder skal være frivillige tiltag for landmændene at deltage i. Desuden er ordningerne ét-årige ligesom budgettet for den direkte støtte.
- Vi kan således ikke bruge pengene til pålagte tiltag, og kan dermed ikke tvinge de uforbrugte midler i anvendelse.
- Det, der kan støttes er alene ekstra omkostninger og tabt indtjening, der opstår som følge af den pågældende foranstaltning.
- Vi kan således ikke øge incitamentsstrukturen i ordningerne ved at hæve tilskudssatserne ud over hvad der kan henregnes til ekstra omkostninger og tabt indtjening ved deltagelse i miljøordningerne.
- Beregningerne af omkostninger og tab foretages normalt af Fødevarøkonomisk Institut ved Københavns Universitet.
- Når disse beregninger er lavet og programmet er anmeldt ligger tilskudssatserne således fast. Derfor kan det også få stor betydning, når f.eks. kornpriser fluktuerer i så høj grad, som det har været tilfældet det seneste år.

AH: art. 68 2010

- Til implementeringen af Grøn Vækst aftalen fra juni 2009 valgte regeringen at anvende muligheden for etableringen af et art. 68-program.
- Efter det første år med et art. 68-program kan vi nu konstatere, at søgningen under art. 68-ordningerne ikke har været lige så stor, som Grøn Vækst ambitionen herfor.
- Det er naturligvis rigtig ærgerligt, at vi ikke får brugt alle midlerne under art. 68, da jeg mener, at art. 68 ordningen er en rigtig god mulighed for at give landmændene en betaling for levering af offentlige goder.
- Med de forskellige miljø-, klima- og naturordninger vi har udbudt under art. 68, har vi givet landmænd mulighed for aktivt og frivilligt at gå ind og bidrage til løsningen af nogle af de nye udfordringer, som vil præge dagsordenen lang tid fremover.
- I Grøn Vækst-sammenhæng er det dog samtidig vigtigt at huske på, at art. 68 finansieringen kun er en lille del af den meget ambitiøse og langsigtede plan for miljø- og naturpolitikken, og for landbrugserhvervets vækstvilkår, som regeringen og Dansk Folkeparti indgik i sommeren 2009. Således investeres der i alt 13,5 mia. kr. i Grøn Vækst frem til 2015. Art. 68 udgør heraf knap 0,5 mia. kr.
- Som nævnt har art. 68-programmet leveret godt 40.000 ha miljø-, klima- og naturvenligt landbrug. Det synes jeg også, er værd at tage med.
- At det ikke er blevet til mere kan skyldes flere faktorer.
- Planlægningen af produktionen på en bedrift er en langsigtet opgave. Derfor er det kun naturligt, at nye ordninger og tiltag initialt har et lidt trægt afløb, indtil landmændene og konsulenterne har fået mulighed for at lære ordningerne at kende. Det er helt normalt.
- Dette underbygges af, at det danske art. 68 program blev godkendt relativt sent, hvormed der kun var en forholdsvis kort periode til at gøre opmærksom på ordningerne.

- Derudover er der noget der tyder på, at der har været nogle misforståelser om hvilke krav, der stilles til arealerne og hvilke risici, der er ved at indgå i tilskudsordningerne.
- Når der har været den usikkerhed, så vil vi i Fødevareministeriet bestræbe os på at blive bedre til at formidle det gode budskab og til at tydeliggøre det regelgrundlag, som landmændene og konsulenterne skal forholde sig til.
- Det er noget vi altid prøver og som vi vil gøre en ekstra indsats for inden for art. 68 ordningerne fremover.

AI: Art. 68 i 2011

- Det bringer mig således frem til spørgsmål AI om fremtiden for art. 68. Her eksisterer der både et kort og et længere sigte.
- I 2011 har vi ikke nogen mulighed for at ændre i vores art. 68 program, da det i første omgang skulle fastlægges for to år, nemlig 2010 og 2011.
- Vi har dog en forventning om, at søgningen på art. 68 ordningerne bliver større i 2011, da ordningerne nu er bedre kendt hos landmænd og konsulenter, og de har haft bedre mulighed for at tilpasse deres produktion til de nye ordninger.
- Desuden har vi i Fødevareministeriet haft mulighed for at se, hvor informationsknasterne er og dermed sikre, at nogle af de misforståelser, som øjensynligt har været årsag til det lidt begrænsede afløb i 2010, bliver rettet.
- I 2011 burde der derfor være grundlag for, at landmændene i højere grad vil være villige til at indgå frivillige, et-årige aftaler om miljø-, klima- og naturvenlig produktion.

- Derudover ved vi, at der er en del 5-årige tilsagn om miljøbetinget tilskud under landdistriktsprogrammet, som udløber hvert år. Denne ordning er nu blevet erstattet af art. 68 ordningen om ekstensivt landbrug. Dermed vil tilsagn der udløber, skulle gentegnes under art. 68-programmet, hvilket alt andet lige vil skabe et større afløb.
- Alene under denne ordning forventer vi i 2011, at der vil være nye ansøgninger for ca. 25 mio. kr. og yderligere ca. 35 mio. kr. i 2012. Altså for 60 mio. kr. ekstra ansøgninger under art. 68 i 2012.

AI: Art. 68 i 2012-13

- Fra 2012 vil det desuden være muligt at revidere art. 68 programmet, og få indarbejdet nye tilskudsordninger.
- Derfor er Fødevareministeriet aktuelt ved at undersøge, hvordan artikel 68-programmet kan justeres så det bedre understøtter Grøn Vækst-ambitionerne, med virkning fra 2012.
- Dette sker bl.a. i dialog med erhvervet, for i endnu større grad at sikre, at der etableres gode ordninger, som kan sikre midlerne kommer fornuftigt i anvendelse.
- Processen med at udvikle de nye tilskudsordninger løber frem til sommerferien, hvor der er frist for fremsendelse af et nyt art. 68 program til Kommissionen.

AI: Art. 68 i CAP post 2013

- På længere sigt kigger vi frem efter 2013. Her vil meget i sagens natur komme til at afhænge af, hvordan den nye fælles landbrugspolitik kommer til at se ud.
- Hvis virkeligheden efter 2013 kommer til at flugte med Kommissionens meddelelse ser det desværre ud til, at art. 68 lignende foranstaltninger helt bliver fjernet fra søjle I.

- Som bekendt har regeringen dog en klar ambition om, at der skal være bedre muligheder for at anvende søjle I midler til mere målrettede ordninger indenfor blandt andet miljø, natur, økologi og klima.
- Det kan eventuelt være i en forbedret og mere fleksibel art. 68-model, men kan også være i form af en videreudvikling af Kommissionens ideer om et lag 3, så det kommer til at omfatte mere end blot støtte til ugunstigt stillede områder.
- På det aktuelle stadie i forhandlingerne tror jeg, det er mest fornuftigt at holde forhandlingsmulighederne åbne, frem for at låse os fast på en bestemt tilgang herfor.
- Det er dog vigtigt, at rammerne for den kommende ordning bliver brede, så den enkelte medlemsstats særlige behov kan imødekommes bedst muligt.